

1983-84 YILINDA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ İKTİSADİ VE İDARİ BİLİMLER FAKÜLTESİNE KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLER ÜZERİNDE UYGULANAN ANKET VE SONUÇLARI

Mustafa AYTAÇ*

1985 yılı tüm dünya ülkeleri tarafından uluslararası gençlik yılı olarak kabul edilmiştir. Bunun sonucu olarak ülkeler bu gençlik yılında, kendi ülkelerindeki gençlerle ilgili araştırmalar yapmakta, seminer ve paneller düzenlemektedirler.

Uluslararası gençlik yılı ülkemizde de büyük bir coşku ile kutlanmaktadır. Bakanlıklarımız, üniversitelerimiz ve hemen hemen tüm kuruluşlar seminer, panel ve gösteriler düzenleyerek buna katılmaktadırlar. İletişim araçları ise uluslararası gençlik yılında gençler üzerine daha fazla eğilmekte ve onlarla yapılmış araştırmalara yer vererek sorunlarını kamuoyuna sunmaya çalışmaktadırlar.

1985 gençlik yılında ülkemizin özel bir de yeri vardır. Gençliğin bir toplumdaki yerinin ne kadar önemli olduğunu Atatürk "Gençliğe Hitabında" çok anlamlı bir şekilde vurgulamıştır. Buna ek olarak Atatürk, eserlerinden en büyüğü olan Türkiye Cumhuriyetini 1927 yılında Türk Gençliğine emanet etmekle kalmamış, ulusal kurtuluş savaşının başlangıç günü sayılan 19 Mayıs 1919 yılının da Gençlik ve Spor Bayramı olarak her yıl kutlanmasını istemiştir ve her yıl 19 Mayıs günleri Gençlik ve Spor Bayramı olarak ülkemizde büyük bir coşku ile kutlanmıştır.

İster gelişmiş, isterse gelişmekte olan ülkeler olsun, bugünün toplumlarında az veya çok gençlik sorunları ortaya çıkmaktadır. Bu sorunlar gelişmekte olan ülkelerde hem daha fazla hem de daha çok birbirine bağlıdır.

Özellikle son 30-35 sene içerisinde gelişme yolunda büyük ilerlemeler sağlamış bulunan Türkiye'de de gençlerin sorunları nitelik ve nicelik olarak artmıştır.

Ülkemiz gençlerinin en büyük sorunu eğitimidir. İlkokula başlarken bu sorunlar doğmakta, ilkokul sonrası sıkı bir eleme sınavına bağlı olarak orta öğrenimde artmakta, üniversite kapılarında ise doruğa çıkmaktadır. Üniversiteye giremeyenler çalışmak istemekte, fakat iş bulamamakta, üniversiteyi bitirenler de aynı durumla karşı karşıya kalmaktadırlar.

12-24 yaş arası genç nüfusun Türkiye'de önemli bir ağırlığı ve sorunları vardır¹. 12-24 yaş arası genç nüfusun Türkiye nüfusu içindeki payı 1975 yılında

* Yard. Doç. Dr.; Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

1 Burada vermiş olduğumuz yüzdeler, DİE tarafından yayımlanan Türkiye İstatistik Yıllığı 1983'ün ilgili sayfalarında hesaplamalar yapılarak bulunmuştur.

% 26.5 iken, bu oran 1980 yılında % 27'ye çıkmıştır. Bir başka deyişle, Türkiye'de yaşayan her dört kişiden biri bu yaş grubunda bulunmaktadır.

1975 yılında Türkiye nüfusunun % 30'u okur yazar değildir. Okuma-yazma bilmeyen erkeklerin toplam erkek içindeki yüzdesi 19.7 olduğu halde, kadınlar da bu oran bir misli artarak % 41'e yükselmektedir. 12-24 yaş arası okuma-yazma bilmeyenlerin, okuma yazma bilmeyenler içindeki payı % 16.9'dur. 12-24 yaşdaki payı ise % 19'dur. Bir başka deyişle 12-24 yaş arasındaki her 100 çocuktan 19 tanesi maalesef okuma-yazma bilmemektedir. 12-24 yaş arasındaki bulunan erkeklerde okuma-yazma bilmeyenlerin yüzdesi 9.8 iken, bu oran kızlarda üç misli artarak % 29.5'a yükselmektedir. Bir başka deyişle, kızlarında okula gönderilmesi şeklinde Cumhuriyet dönemi boyunca uygulanan politika başarıya ulaşmıştır denilemez. Çünkü, 12-24 yaş arası kızların üçte biri okuma-yazma bilmemektedir ve okul yüzü görmemiştir.

1980 yılında ise, Türkiye nüfusunun % 27.5'u okuma-yazma bilmemektedir. Okuma-yazma bilmeyen erkeklerin toplam erkek içindeki yüzdesi 16.9 iken, kadınlar için bu yüzde 38.7'dir. 12-24 yaş arası okuma yazma bilmeyenlerin, okuma-yazma bilmeyenlerin içindeki payı ise % 14.6 olup, bu 1975'e göre % 2.3'lük bir düşüş göstermiştir. 12-24 yaş içindeki okuma-yazma bilmeyenlerin yüzdesi ise 1975'e göre % 4.5'lük bir düşüş göstererek % 14.7'ye inmiştir. 12-24 yaş arasında bulunan erkeklerde okuma-yazma bilmeyenlerin yüzdesi, 1975'e göre binde altı artarak, 10.4'e yükselmiştir. Bu oran kızlarda ise, 1975'e göre çok büyük bir gerileme göstererek % 16.5'a inmiştir.

1975 yılında 12-24 yaş grubu iktisadi anlamda faal olanlar —bir başka deyişle çalışanların— Türkiye'deki çalışanlara göre yüzdesi 57.5 iken, bu oran 1980 yılında % 59'a yükselmiştir.

1975-81 yılları arasında cezaevlerine giren ya da çıkan 12-24 yaş grubu gençlerin (yer değiştiren hükümlüler hariç) Türkiye'deki tüm hükümlüler içindeki yüzdesi ise % 25.4'dür. Bir başka deyişle cezaevlerine düşen her dört kişiden biri 12-24 yaş arası gençlik arasındandır. Genel olarak bakarsak, 12-24 yaş arasında bulunan her 100 çocuktan 1.2'si mutlaka cezaevlerine ya da ıslah evlerine bir kez uğramaktadırlar.

Türkiye'deki intihar olaylarında ise daha acıklı bir sonuç ortaya çıkmaktadır. İntihar eden her 100 kişiden 38.8'i 12-24 yaş grubuna aittir. Bu istatistik de bu yaş arasındaki gençlerin sorunlarının büyük olduğunu göstermektedir. Bunların başında da işsizlik korkusu gelmektedir.

İster gelişmiş, ister gelişmekte olan ülkeler olsun, tüm ülkeleri derinden sarsan işsizlik sorunu şüphesiz kalkınmak için çabalayan ülkemizi de etkilemektedir. Buna ek olarak ülkemiz tüm gelişmekte olan ülkeler gibi hem % 2.5 gibi bir nüfus artış hızına, hem de çok genç bir nüfus oranına sahiptir. 0-25 yaş grubu giderek büyümektedir. Bu yaş grubu, 1970 yılında toplam nüfusun % 57.3'ü iken, bu yüzde 1975'de % 60'a ve 1980'de de % 63'e çıkmıştır. Bu ise giderek artan bir işgücü sahasının açılmasını gerektirmektedir.

Açılan iş sahaları ise maalesef işgücü arzını ortadan kaldıramamakta ve buna bağlı olarak da ülkemizde işsizlik oranı giderek büyümektedir. Tablo A'dan da

görüldüğü gibi işsizlik oranı 1960'lı yıllarda % 10.6 civarında iken, 1972'de % 12.2, 1978'de % 13.2, 1980'de % 15.8 ve 1985'de de % 21.8 olmuştur.

Tablo: A
Plan Dönemleri İtibari İle İşsizlik²

Dönemin Başlangıç Yılı	İşsizler (Bin olarak)	Yüzde
1962	1.398	10.6
1967	1.446	10.4
1972	1.835	12.2
1978	2.218	13.2
1980	2.738	15.8
1985 (*)		21.8

Kaynak: Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi Sayı: 50, s. 1560.

(*) : Milliyet Gazetesi, 13 Mart 1985, Ekonomi sayfası.

Acaba üniversite mezunu olmak kıt olan iş kapılarını aralayabilmekte midir? Hem üniversitelere yeni giren öğrenciler hem de mezun olan öğrenciler, gerek bu konuda gerekse diğer konularda neler düşünmektedirler? Bu amaçla, Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesine yeni giren öğrenciler ile mezun olan öğrencilere anket uygulanarak, onların sorunları ile birlikte diğer konularda da neler düşündükleri öğrenilmeye çalışılmıştır.

Bu anketlerden birincisi 1983-84 yılında fakültemize kayıt yaptıran öğrencilere uygulanan anketir. Bu anketin değerlendirilmesi yapılırken, bu konuda daha önce yapılmış araştırmalarla da karşılaştırılması ele alınmıştır³. Bu araştırmalar halen hem üniversiteler hem de iletişim araçları tarafından (özellikle yazılı basın) yapılmıştır ve halen de yapılmaktadır.

Anketlerden ikincisi ise, 1984 yılı içerisinde mezun olan fakültemiz öğrencilerine uygulanmıştır. Bu araştırma Türkiye'de mezun olan öğrencilerle ilgili yapılan ilk araştırma olduğu için karşılaştırma olanağı bulunamamıştır. Gerçi, Türkiye Orta Doğu Amme İdaresi'ni bitiren öğrencilerle ilgili bir araştırma vardır, fakat öğrenci nitelikleri farklı olduğu için bu yola gidilmemiştir. Bu araştırmamızın sonuçlarını gelecek sayıdaki dergimizde sunacağız.

- 2 Resmi kaynaklar yukarıdaki işsizlik oranlarını kabul ederken, nüfus sayımları ile bulunan işsizlik yüzdeleri Tablo A'daki verilere göre çok düşüktür. Bunun nedeni ise nüfus sayımlarında kabul edilen işsizlik tanımıdır. Sayımdaki tanıma göre, "sayım tarihinden önceki hafta içerisinde bir işte çalışmayan ve iş arayan bireyler" işsiz sayılmışlardır. Bu yaklaşımla da temelde işsiz olduğu halde marjinal uğraşlarla zaman geçiren kişilerin tümü işsiz sayılmamışlardır.
- 3 Üniversite öğrencileri üzerinde değişik amaçlı araştırmalar yapılmasına rağmen, bu konudaki en büyük ve kapsamlı araştırma, 1974-78 yılları arasında İstanbul Üniversitesi'nde 15.064 öğrenciyi ele alan çalışmadır. Bu araştırma, Doç. Dr. Aysel Ekşi başkanlığından dört psikolog ve İstanbul Üniversitesi Mediko-Sosyal Merkezi tarafından yürütülmüştür. Karşılaştırmalar büyük oranda bu araştırma ile yapılmıştır.

1983-84 YILINDA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ İKTİSADİ ve İDARİ BİLİMLER FAKÜLTESİNE KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLER ÜZERİNDE UYGULANAN ANKET ve SONUÇLARI

GİRİŞ

Üniversitelere giriş sorunu son 20-25 yıl içerisinde kamuoyunun en çok ilgisini çeken konulardan birisi olmuştur. Bunun nedeni ise, üniversite öğrenimi yapmak isteyenlerin, üniversitelerin öğrenci alma kapasitelerine oranla daha hızlı bir artış göstermeleridir. Örneğin, 1964-65 yılı içerisinde üniversite veya herhangi bir yüksek okula girenlerin, üniversite sınavına katılanlara oranı 0.55 iken; bu oran 1982-83 yılında 0.15'e düşmüştür. Bir başka deyişle, üniversite sınavına giren her 100 öğrenciden 85 tanesi bu kurumların dışında kalmaktadır. Aynı oran 1984-85 yılında gerek üniversitelerin kapasitelerini belli bir oranda arttırmaları, gerekse Açık Öğretim Fakültesine öğrenci alınması ile 0.31'e çıkmıştır⁴.

Üniversiteye girebilenlerin başarı ortalamaları ise 1970-80 yılları arasında 0.55'dir⁵. Bu oran 1982-83 senesinde 0.63'e çıkmış olmasına rağmen yine de fazla gözükmemektedir⁶.

Öğrencilerin başarı ortalamalarının yükseltilebilmesi, başarıyı etkileyen değişkenlerin doğru olarak tanımlanmasına ve iyi değerlendirilmesine bağlıdır. Bunlar değerlendirilip, başarıyı ters yönde etkileyen faktörler kontrol altına alınır, başarı ortalamasının görece de olsa yükseltilmesine zemin hazırlanmış olur.

Bu araştırma, U.Ü. İkt. İdr. Bil. Fakültesi'ne 1983-84 yılında kayıt yaptıran öğrencilerden 1145 tanesine uygulanmış ve bu öğrencilerin değişik açılardan ne tür dağılımlara sahip olduklarını ortaya koymak için yapılmıştır.

Öğrencilerin başarılarını etkileyen faktörler birbirinden çok farklı olup sayıları da fazladır. Fakat bunların başlıcaları olarak şunları sayabiliriz: Öğrencilerin nasıl bir çevre ve aileden geldiği, mezun olduğu lisenin gerek nitelik gerekse nicelik olarak genel durumu, lisenin bulunduğu coğrafi bölge öğrencilerin üniversiteye ne gibi koşullar altında devam ettiği, öğrencilerin nitelikleri v.b.

Öğrencilerin bu konularda ne gibi dağılımlara sahip olduklarını görmek için, öğrencilere 46 tane soru sorulmuş ve onlardan alınan yanıtlar değerlendirilmiştir.

Araştırmanın sonuçları başlıca beş bölüm altında toplanmıştır. Bunlar aşağıda verilmiştir:

- A) Anket Uygulanan Öğrenciler Hakkında Genel Bilgi
- B) Öğrencilerin Sosyal ve Ekonomik Durumları
- C) Öğrencilerin Eğitim Durumları İle İlgili Bulgular

4 Cemal Mihçioğlu, Üniversiteye Girişin Yeniden Düzenlenmesi, Ankara Üniv. Eğitim Fakültesi Yayınları, 1974, Milliyet, 10 Kasım 1984, s. 9.

5 İ. Ethem Özgüven, Üniversite Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Zihinsel Olmayan Faktörler, Hacettepe Üniversitesi, 1974, s. 3.

6 Y.Ö.K. Yayını, 1981 Y. Ö. Reformu ve İki Yıllık Uygulama Sonuçları, s. 17.

D) Öğrencilerin ÜSY Sınavı İle İlgili Bulguları

E) Öğrencilerin Tutumları İle İlgili Bulgular

A) Anket Uygulanan Öğrenciler Hakkında Genel Bilgi

1983-84 yılında U.Ü. İkt. ve İdr. Bil. Fak. giren 1145 öğrenciden 348 tanesi (% 30.3) kız, 797 tanesi de (% 69.7) erkek öğrencidir. Öğrencilerin 1131 tanesi bekar (0.99), 6 tanesi evli (biri kız, beşi erkek öğrenci), 5 tanesi de belirsizdir.

Öğrencilerin bölümlere göre dağılımı ise Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo: 1
Öğrencilerin Bölümlere Göre Dağılımı

Bölümler	Öğrenci Sayısı	Yüzde
İktisat	271	23.6
Maliye	183	15.9
Çalışma Ekonomisi ve End.		
İlişkileri	46	4.0
İşletme	289	25.2
Kamu Yönetimi	124	10.8
Uluslararası İlişkiler	123	10.7
Ekonometri	76	6.6
Belirsizler	33	2.8
Toplam	1145	100.0

Görüldüğü gibi en fazla öğrenci kayıt eden ilk üç bölüm sırası ile işletme (% 25.2), iktisat (% 23.6) ve Maliye (% 15.9) bölümleridir. En az öğrenci kayıt eden bölüm ise 46 öğrenci ile (% 4) Çalışma Ekonomisi ve Endüstriyel İlişkiler bölümüdür.

Kız ve erkek öğrencilerin bölümler arasındaki dağılımı ise Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo: 2
Kız ve Erkek Öğrencilerin Bölümlere Göre Dağılımı

BÖLÜMLER	KIZ		ERKEK	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
İktisat	93	34.4	178	65.6
Maliye	51	27.8	132	72.1
Çalışma Ekon. ve				
Endüstriyel İlişkiler	17	36.9	29	63.1
İşletme	102	35.3	187	64.7
Kamu Yönetimi	12	9.6	112	90.4
Uluslararası İlişkiler	28	22.7	95	77.3
Ekonometri	36	47.4	40	52.6
Belirsizler	9	27.3	24	72.7
Genel Toplam	348	304	797	696

Bölümler içerisinde kız öğrenciler daima daha az sayıdadır. Yalnızca Ekonomi Bölümünde bu fark çok küçük olup, kız öğrencilerin sayısı yaklaşık erkek öğrenciler kadardır. Bölümler arası olarak kız öğrencilerin dağılımına bakılınca, kız öğrencilerin sayısal olarak en fazla olduğu bölüm İşletme, en az olan bölümde Kamu Yönetimidir.

Öğrencilerin % 83.8'ünün yaşı 17-20 yaş grubundadır. % 10'u ise 17 yaşından daha küçüktür. Şunu belirtmek gerekir ki, bu yaşlar öğrencilerin bitirmiş oldukları yaşlardır. Bunlar Tablo 3'de verilmiştir.

Tablo: 3
Öğrencilerin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

YAŞ	SAYI	YÜZDE
17 Yaşından küçük	115	10.0
17 - 20 Arası	955	83.8
21 - 24 Arası	45	3.9
25 - 28 Arası	4	0.3
29 - 32 Arası	1	0.01
33 - 36 Arası	1	0.01
37 ve Yukarı	1	0.01
Belirsizler	24	2.0
TOPLAM	1145	100.0

Tablo: 4
Öğrencilerin Yaş Gruplarının Cinsiyetlere Göre Dağılımı

YAŞ	KIZ		ERKEK	
	SAYI	YÜZDE	SAYI	YÜZDE
17 Yaşından küçük	49	14.0	66	8.2
17 - 20 Arası	282	81.6	673	84.6
21 - 24 "	8	2.2	37	4.6
25 - 28 "	—	—	4	0.5
29 - 32 "	—	—	—	—
33 - 36 "	—	—	1	0.1
37 ve yukarı	1	0.2	—	—
Belirsizler	8	2.2	16	2.0
TOPLAM	348	100.0	797	100.0

B) Öğrencilerin Sosyal ve Ekonomik Durumları

1- Öğrencilerin Geldikleri Çevrelere Göre Dağılımı

Öğrenciler kayıt yaptırdıkları zamanda yaşadıkları yerlerin dağılımı Tablo 5'de verilmiştir.

Tablo: 5
Öğrenci Ailelerinin Kayıt Yaptırdıkları
Zaman Yaşadıkları Yerlerin Dağılımı

Yaşanan Yer	Sayı	Yüzde
İstanbul	203	17.7
Ankara	30	2.6
İzmir	22	1.9
Bursa	191	16.6
Başka İl	304	26.5
Kaza-Köy	244	21.3
Köy	98	8.8
Belirsizler	53	4.6
TOPLAM	1145	1.000

Görüldüğü gibi, fakülteye kayıt yaptıran öğrencilerin % 16.6'sı Bursa içinden olduğu halde, İstanbul'dan kayıt yaptıran öğrencilerin yüzdesi 17.7 olup, Bursa'ya göre daha fazladır. Bir başka deyişle her bin öğrenciden 166 tanesinin ailesi Bursa'da otururken, 834 tanesinin ailesi Bursa dışındadır. Bu da Bursa'ya —özellikle İstanbul'dan— bir öğrenci göçünün olduğunu göstermektedir.

Ayrıca öğrencilerin yaklaşık % 65'inin ailesi şehirlerde yaşarken, % 35.3'ü küçük yerleşim birimlerinde yaşamaktadır.

İstanbul Üniversitesi Öğrencileri Anketine (İ.Ü.Ö.A.) göre de öğrencilerin % 61.1'i şehirlerde yaşarken, % 37.4'ü de küçük yerleşim birimlerinde yaşamaktadır (İ.Ü.Ö.A.; s. 11, Tablo 11). Görüldüğü gibi, ister İstanbul, isterse Bursa'daki üniversite öğrencileri olsun, öğrencilerin yaşamış oldukları yerlerin dağılımı bir paralellik göstermektedir⁷.

Tablo: 6
Öğrenci Ailelerinin Kayıt Yaptırdıkları Zaman
Yaşadıkları Yerlerin Cinsiyetlere Göre Dağılımı

Yaşanan Yer	KIZ		ERKEK	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
İstanbul	57	16.3	146	18.6
Ankara	3	0.8	27	3.3
İzmir	8	2.2	14	1.7
Bursa	80	22.9	111	13.9
Başka İl	85	24.4	219	27.4
Kaza-Köy	75	21.5	169	21.2
Köy	15	4.5	83	10.4
Belirsizler	25	7.4	28	3.5
TOPLAM	348	100.0	797	100.0

7 Bundan sonraki yerlerde İstanbul Üniversitesi Öğrencileri Anketi 1976-77'nin yerine sadece İ.Ü.Ö.A. harflerini kullanacağız.

Öğrenci ailelerinin kaldıkları yer bakımından cinsiyetlerine göre dağılımına bakıldığında; Bursa dışından kayıt yaptıran öğrencilerden çoğunluğu erkek öğrencilerdir. Örneğin, İstanbul'dan kayıt yaptıran erkek öğrencilerin sayısı, kız öğrencilerin sayısının yaklaşık üç katıdır.

2- Öğrencilerin Kalacakları Yerlerin Dağılımı

Bursa dışından büyük bir öğrenci topluluğu geldiğine göre, bunlar hangi birimlerde kalacaklardır.

Öğrencilerin büyük bir kısmı yurttan kalmayı (% 30.5) tercih etmektedirler. Bunu % 24.1 ile kiralık bir ev tutarak arkadaşları ile kalmak ve % 18.3'le de ailesinin yanında kalma seçenekleri izlemektedir. Öğrencilerin % 5.5'u akraba yanında, % 3.5 de otel veya pansiyonda kalmayı düşünmektedirler.

Tablo: 7
Öğrencilerin Kalacakları Yerlerin Dağılımı

Öğrencilerin kalacakları yerler	Sayı	Yüzde
Ailemle	210	18.3
Akraba yanında	63	5.5
Yurttan	346	30.5
Kiralık evde yalnız	44	3.8
Kiralık evde arkadaşla	276	24.1
Otel-Pansiyon	41	3.5
Başka	72	6.2
Belirsizler	93	8.1
TOPLAM	1145	100.0

İ.Ü.Ö.A.'de öğrencilerin kalacakları yerlerin dağılımı, Bursa'daki öğrencilere göre büyük farklılık göstermektedir. İstanbul'daki öğrencilerin % 44.3'ü ailesi ile, % 22.5'i yurttan, % 12.3'ü akraba yanında, % 14.5'i arkadaşları ile beraber kiralık evlerde ve % 1'i de otel veya pansiyonda kalmaktadırlar. Yalnızca kiralık evde tek başına kalanların yüzdesi (% 3.2) yaklaşık olarak Bursa'daki orana eşittir (İ.Ü.Ö.A.; s. 12, Tablo 13).

Tablo: 8
Öğrencilerin Kalacakları Yerlerin Cinsiyetlere Göre Dağılımı

Öğrencilerin Kalacakları Yerler	KIZ		ERKEK	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Ailemle	87	25.3	123	15.4
Akraba yanında	18	5.1	45	5.6
Yurttan	177	50.8	169	21.2
Kiralık evde yalnız	2	0.5	42	5.2
Kiralık evde arkadaşla	13	3.7	263	32.9
Otel Pansiyon			41	5.1
Başka	13	3.7	59	7.4
Belirsizler	38	10.9	55	6.9
TOPLAM	348	100.0	797	100.0

Dışarıdan gelen kız öğrencilerin yarısı yurttan kalmayı tercih ederken, erkek öğrencilerin büyük bir kısmı (% 32.9) kiralık bir evde arkadaşları ile kalmayı tercih etmektedirler. Bir diğer nokta da kız öğrencilerinden hiçbirisi otel veya pansiyonu tercih etmediği halde, erkek öğrencilerin yüzde 5.1'i bu yolu denemektedir.

3- Öğrencilerin Mezun Oldukları Liselere Göre Dağılımı

Fakülteye kayıt yaptıran öğrencilerin yüzde 67'si resmi liseden mezun olmuştur. Bunların % 38'i modern, % 29'u da klasik eğitim görmüşlerdir. Resmi liseleri yüzde 12.7 ile meslek liseleri takip etmektedir. Daha sonra fakülteye en çok öğrenci gönderen liseler Tablo 9'dan da görüldüğü gibi ticaret liseleri (% 7.8) ve imam hatip liseleridir (% 4.3).

İ.Ü.Ö.A. göre de öğrencilerin yaklaşık üçte ikisi (% 66.6) resmi liselerden gelmişlerdir. Bir başka deyişle, hem İstanbul Üniversitemize hem de fakültemize kayıt yaptıran her üç öğrenciden iki tanesi resmi liselerden gelmektedir (İ.Ü.Ö.A.; s. 13, Tablo 16).

Tablo: 9
Öğrencilerin Mezun Oldukları Liselere Göre Dağılımı

Mezun Olunan Lise	Sayı	Yüzde
Modern Eğitim	436	38.0
Klasik Eğitim	333	29.0
Resmi Lise		
Öğretmen Lisesi	16	1.3
Teknik Lise	11	0.9
İmam Hatip Lisesi	50	4.3
Askeri Lisesi	2	0.1
Sağlık Koleji	7	0.6
Polis Koleji	3	0.2
Ticaret Lisesi	90	7.8
Meslek Lisesi	146	12.7
Anadolu Lisesi	10	0.8
Özel Lise	22	1.9
Yurtdışı	1	0.1
Y.D.de Eğt. Yapan Resmi veya Özel	7	0.6
Diğer Liseler	3	0.2
Belirsizler	8	0.6
TOPLAM	1145	100.0

Öğrencilerin mezun oldukları liselerin cinsiyetlerine göre dağılımı ise, imam hatip liseleri ve yurt dışı liselerinden mezun hiç bir kız öğrencinin fakülteye kayıt yaptırmadığı gerçeği ortaya çıkmaktadır. Ayrıca genel toplamın tersine olarak, ticaret liselerinden mezun olan kız öğrencilerin sayısı (27), meslek liselerinden mezun olan öğrencilerin sayısından (20) daha fazladır. Erkek öğrencilerde ise resmi liseler, meslek liseleri ve ticaret lisesinden sonra en fazla öğrenci imam hatip liselerinden gelmektedir (% 6.2).

Tablo: 10
Öğrencilerin Mezun Oldukları Liselerin Cinsiyetlere Göre Dağılımı

Mezun Olunan Lise	KIZ		ERKEK	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Modern Eğitim	173	49.7	263	32.9
Klasik Eğitim	102	29.3	231	28.9
Öğretmen Lisesi	2	0.5	14	1.7
Teknik Lise	2	0.5	9	1.1
İmam Hatip Lisesi	—	—	50	6.2
Askeri Lisesi	—	—	2	0.2
Sağlık Koleji	5	1.4	2	0.2
Polis Koleji	1	0.2	2	0.2
Ticaret Lisesi	27	7.7	63	7.9
Meslek Lisesi	20	5.7	126	15.8
Anadolu Lisesi	5	1.4	5	0.6
Özel Lise	4	1.1	18	2.2
Yurtdışı	—	—	1	0.1
Y.D.Eğ. Yapan Resmi ve Özel	1	0.2	6	0.7
Diğer Liseler	2	0.5	1	0.1
Belirsizler	4	1.1	4	0.5
TOPLAM	348	100.0	797	100.0

4- Öğrenci Ailelerinin Öğrenim Durumu

Öğrencilerin babalarının yarıya yakını (% 46.7) ilkokul eğitimini tamamlamışlardır. Yüzde 11.2'si ortaokul, yüzde 17.6'sı da bir lise veya dengi okuldan mezun olmuşlardır. Babaların yüzde 11.4'ü yüksek öğrenimi tamamlamış olup, bunun da yüzde 2.2'si ihtisas, master veya doktora yapmıştır. Okuma yazma bilmeyen öğrenci babalarının yüzdesi ise 2.6'dır.

Annelerin öğrenim durumunda ise ilkokuldan mezun olanların yüzdesi değişmemesine rağmen (% 46.5), bunların yüzde 33.8'i hiçbir okulu bitirmemişlerdir. Fakat, bunun % 16.2'si daha sonradan okuma yazma öğrenmişlerdir. Annelerin yüzde 7.9'u ortaokul ve yüzde 7.7'si de bir lise veya dengi bir okulu bitirmişlerdir. An-

Tablo: 11
Öğrencilerin Anne ve Babalarının Öğrenim Durumları

Öğrenim Durumu	BABA		ANNE	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Okuma yazma bilmez	30	2.6	202	17.6
Okuma yazma bilir	104	9.0	186	16.2
İlkokul	535	46.7	533	46.5
Ortaokul veya dengi bir okul	129	11.2	91	7.9
Lise veya dengi bir okul	202	17.6	89	7.7
Yüksek öğrenim	106	9.2	22	1.9
İhtisas, master veya doktora yapma	26	2.2	3	0.2
Belirsizler	13	1.1	19	1.6
TOPLAM	1145	100.0	1145	100.0

nelerin ancak % 2.1'i yüksek okulu bitirmişlerdir. İhtisas, master veya doktora yapan annelerin yüzdesi ise çok düşük olup binde 2'dir.

Fakültemiz öğrencilerinden elde ettiğimiz veriler, diğer araştırmalar tarafından doğrulanmaktadır. İ.Ü.Ö.A. göre de okuma-yazma bilmeyen öğrenci annelerinin yüzdesi, öğrenci babalarına göre tam beş kez daha fazladır. Okuma-yazma bilmeyen babaların yüzdesi 4.3 iken, bu oran anneler için % 21.9'a çıkmaktadır (İ.Ü.Ö.A.; s. 17-18, Tablo 23, 25).

5- Öğrencilerin Anne ve Babalarının Mesleklerine Göre Dağılımı

Öğrenci anne ve babalarının halen yapmakta oldukları işlerin dağılımı Tablo 12'de verilmiştir. Görüldüğü gibi, öğrenci annelerinin dörtte üçünün (% 75.6) işi yoktur. Bir diğer ifade ile ev kadınıdır. Annelerin yüzde 4'ü vasıfsız, binde 4'ü vasıflı işçi veya teknisyendir. Ayrıca annelerin yüzde 3.4'ü bir özel veya devlet kuruluşunda memur, yüzde 5.3'ü kendi toprağında çiftçidir. Öğrencilerin yüzde 1.5'uğunun ise anneleri hayatta değildir. Babaların % 21.9'una esnaf-tüccar, % 14.7'si de memurdur. Babaların % 6.8'i vasıfsız, % 5.5'i de vasıflı işçidir. Serbest meslek icra edenlerin yüzdesi ise 7.2'dir. Ayrıca öğrenci babalarının % 11.6'sı da çiftçilikle uğraşmaktadır.

Genel olarak bakılırsa, öğrenci ailelerinde anne çalışmamaktadır. Babaların meslekleri ise; memur, emekli, çiftçi ve esnaf-tüccar gruplarında toplanmışlardır. Bu dört grubun yüzdesi 65'dir.

İ.Ü.Ö.A.'de de öğrenci anne ve babalarının meslek gruplarına göre dağılımı, fakültemiz öğrencileri ile tam bir paralellik göstermektedir. İ.Ü.Ö.A. göre de öğrenci annelerinin beşte dördü ev kadınıdır. Çiftçilikle uğraşan annelerin yüzdesi ise 4.3'dür (İ.Ü.Ö.A.; s. 20-21, Tablo 28, 29).

Tablo: 12
Öğrencilerin Anne ve Babalarının Mesleklerine Göre Dağılımı

Anne ve Babasının halen yaptığı iş	BABA		ANNE	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Vasıfsız işçi	78	6.8	46	4.0
Yetişmiş İşçi Teknisyen	64	5.5	5	0.4
Esnaf, Tüccar (Bakkal vb.)	251	21.9	8	0.6
Zanaatkar (Terzi)	57	4.9	11	0.9
Memur (Devlet veya özel)	169	14.7	39	3.4
Serbest Meslek Sahibi	83	7.2	18	1.5
Kendi Toprağında Çiftçi	133	11.6	61	5.3
Emekli	209	18.2	29	2.5
Hayatta değil	55	4.8	18	1.5
İşi yok	23	2.0	866	75.6
Belirsizler	23	2.0	44	3.8
TOPLAM	1145	100.0	1145	100.0

6- Öğrenci Ailelerinin Ortalama Gelirleri

Öğrenci ailelerinin ortalama gelirlerinin dağılımı Tablo 13'de verilmiştir. Buna göre aile gelirlerinin yüzde 48.4'ünün ortalama geliri 30 bin TL.'sının altındadır. Or-

talama olarak 50 bin TL. altında gelire sahip olan ailelerin yüzdesi ise 78.8'dir. 50 ile 100 bin TL. arasında gelire sahip aileler ise 10.2'dir. Öğrenci ailelerinin ancak yüzde 1.7'si 100 bin TL.'sının üstünde bir gelire sahiptir.

Tablo: 13
Öğrenci Ailelerinin Ortalama Geliri

Ortalama Aile Geliri	Sayı	Yüzde
000 — 25 Bin TL.	175	27.6
26 — 30 Bin TL.	132	20.8
31 — 35 Bin TL.	40	6.3
36 — 40 Bin TL.	58	9.1
41 — 45 Bin TL.	38	6.0
46 — 50 Bin TL.	57	9.0
51 — 75 Bin TL.	40	6.3
76 — 100 Bin TL.	25	3.9
101 — 150 Bin TL.	3	0.4
151 — 200 Bin TL.	4	0.6
201 ve üstü Bin TL.	5	0.7
Belirsizler	55	9.0
GENEL TOPLAM	632	100.0

Bu soruda 632 öğrenci, istenilen şekilde yanıt verdiği için değerlendirmede 632 öğrenci dikkate alınmıştır. Bir başka deyişle 513 öğrenci KARMAŞIK YANITLAR vermişlerdir.

Öğrenci ailelerinin cinsiyetlerine göre ortalama gelirlerinde kız öğrencilerin daha düşük gelir gruplarından geldiğini söyleyebiliriz. Kız öğrencilerin yüzde 88'inin aileleri ortalama olarak 50 bin TL. altında bir gelire sahiptir. Yüzde 11.2'nin geliri

Tablo: 14
Öğrenci Ailelerinin Ortalama Gelirlerinin Cinsiyetlere Göre Dağılımı

Ortalama Aile Geliri	KIZ		ERKEK	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
000 — 25 Bin TL.	42	22.5	133	29.8
26 — 30 Bin TL.	39	20.8	93	20.8
31 — 35 Bin TL.	14	7.5	26	5.8
36 — 40 Bin TL.	11	5.9	47	10.5
41 — 45 Bin TL.	31	16.5	7	1.5
46 — 50 Bin TL.	26	13.9	31	6.9
51 — 75 Bin TL.	14	7.5	26	5.8
76 — 100 Bin TL.	7	0.5	18	4.0
101 — 150 Bin TL.	1	0.5	2	0.4
151 — 200 Bin TL.	1	0.5	3	0.6
201 ve Üstü Bin TL.	1	0.5	4	0.8
Belirsizler	1	0.5	56	12.5
GENEL TOPLAM	186	100.0	446	100.0

ise 50 bin TL. ile 100 bin TL. arasında değişmektedir. 100 bin TL. sınıfının üstünde bir gelire sahip olan ailelerin oranı ise yüzde 1.5'dir. Erkek öğrencilerin yüzde 75'inin aileleri ortalama olarak 50 bin TL.'sının altında bir gelire sahiptir. Yüzde 9.8'inin geliri de 50 ile 100 bin TL. arasında değişirken, 100 bin TL.'nin üstünde bir gelire sahip olan erkek öğrenci ailelerinin yüzdesi 1.8'dir.

7- Öğrencilerin Eğitim Yılı Süresince Aylık Gelirlerini Nereden Sağlayacaklarının Dağılımı

Öğrenciler, öğrenim gördükleri sürece en büyük desteği ailelerinden sağlamaktadırlar. Öğrencilerin yüzde 55'inin gelirlerini aileleri karşılamaktadır. Yüzde 23'ünde ise hem aileleri destekleyecek hem de kredi alacaklardır. Öğrencilerden yüzde 14.1'i kredi veya burs ile, yüzde 3.3'ü de çalışarak gelirlerini sağlamış olacaklardır. Ailesinin desteği ile birlikte çalışacak olan öğrencilerin yüzdesi de 2.6'dır.

Genel olarak söylemek gerekirse, öğrencilerin hemen hemen hepsi (% 95'i) aile desteği artı kredi ve bursla giderlerini karşılayacaklardır.

Tablo: 15
Öğrenim Süresince Öğrencilerin Gelirlerini Sağladıkları Yerler

Öğrenci Gelirlerinin Dağılımı	Sayı	Yüzde
Ailemin desteği ile	630	55.0
Kredi veya Burs Alacağım	162	14.1
Askeri Öğrenciyim	1	0.1
Vakıftan Alacağım	2	0.3
Çalışacağım	38	2.8
Hem ailem destekleyecek hem çalışacağım	30	2.4
Hem ailem destekleyecek hem kredi	264	23.8
Belirsiz	18	1.5
TOPLAM	1145	100.0

C) Öğrencilerin Eğitim Durumları İle İlgili Bulgular

Bu bölümde U.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'ne giren öğrencilerin, lisede hangi eğitim grubunda oldukları, ÜSYM sınavına ne şekilde hazırlandıklarını ve ÜSYM için fakülte tercihi yaparken nelere dikkat ettikleri üzerinde durulmuş ve bu konularla ilgili bilgiler verilmeye çalışılmıştır.

1- Öğrencilerin Lise Eğitimleri İle İlgili Bulgular

a) Öğrencilerin lise bitirme derecelerine göre dağılımları:

Fakülteye giren öğrencilerin yüzde 55.1'i orta, yüzde 37'si iyi ve yüzde 2.1 de liseden perkiyi derece ile mezun olmuşlardır. Öğrencilerin yüzde 5.8'inin ise lise bitirme derecesi belirsizdir. Bir başka deyişle öğrencilerin yüzde 40'a yakını lisede başarılı öğrenci olarak kabul edilebilirler. Lise bitirme derecelerinin cinsiyetlere göre dağılımı ise Tablo 16'da verilmiştir.

Tablo: 16
Öğrencilerin Liseyi Bitirme Derecelerinin Cinsiyetlere
Göre Dağılımı

Lise Bitirme Dereceleri	KIZ		ERKEK	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Pekiyi	14	4.0	11	1.5
İyi	173	49.7	251	31.4
Orta	138	39.6	494	61.9
Belirsizler	23	6.6	41	5.2
TOPLAM	348	100.0	797	100.0

b) Öğrenci başarılarının lisedeki dallara göre dağılımı:

Fakültemize giren öğrencilerin yüzde 45'i sosyal, yüzde 24.8'i edebiyat ve yüzde 26.5'u fen dallarında daha başarılı olduklarını söylemişlerdir. Yüzde 3.7'si ise bu soruyu yanıtsız bırakmışlardır.

Cinsiyetlere göre lisedeki dalların dağılımında ise, kız öğrencilerin yüzde 30.5'u fen, yüzde 34.5'u sosyal ve yüzde 33.9'u da edebiyat dallarında daha başarılı olduklarını söylemişlerdir. Kız öğrenciler de bu dalların yüzdeleri yaklaşık olarak birbirine eşittir. Erkek öğrencilerin yarısı ise (% 49.8) sosyal dalda daha başarılı olduklarını belirtmişlerdir. Ayrıca erkek öğrencilerin yüzde 24.8'i fen, yüzde 20.8'i edebiyat dalında daha başarılı olduklarını söylemişlerdir. Yüzde 4.6'sı ise bu soruyu yanıtsız bırakmışlardır.

Tablo: 17
Öğrencilerin Lisedeki Dallara ve Cinsiyetlere
Göre Dağılımı

Dallar	KIZ		ERKEK	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Fen	106	30.5	198	24.8
Sosyal	120	35.5	396	49.8
Edebiyat	118	33.9	166	20.8
Belirsizler	4	1.1	37	4.6
TOPLAM	348	100.0	797	100.0

İ.Ü.Ö.A. göre ise öğrencilerin % 70.4'ü lise fen dalından mezun olduğu halde, edebiyat dalından mezun olanların yüzdesi 29.4'dür. Bir başka deyişle İstanbul Üniversitesi'ne kayıt yaptıran öğrencilerin yaklaşık dörtte üçü lise fen kolundan mezun olduğu halde, bu yüzde fakültemizde dörtte bire düşmektedir (İ.Ü.Ö.A.; s. 23; Tablo 32).

c) Öğrencilerin lisedeki eğitim üzerine düşünceleri:

Tablo 18'den de görüldüğü gibi öğrencilerin yüzde 30.9'u lisedeki eğitimin ezberlemeye yönelik olduğunu söylerken, yüzde 25.5'i bunun böyle olmadığını düşüncesindedirler. Yani, lisedeki eğitimin ezberlemeye yatkın olduğunu düşünenler daha

çoğunlukta dırlar. Öğrencilerin yüzde 42'si ise lise eğitiminin hem ezberci hem de ezberci olmadığı düşüncesindedir. Bu soruyu yanıtızsız bırakanların oranı ise % 1.6'dır.

Tablo: 18
Öğrencilerin Lisedeki Eğitim Üzerine
Düşünceleri

Lisedeki eğitim ezberlemeye daha mı yatkın?	Sayı	Yüzde
Evet	354	30.9
Hayır	292	25.5
Hem Evet Hem Hayır	482	42.0
Belirsizler	17	1.6
TOPLAM	1145	100.0

2- Öğrencilerin ÜSYM Sınavına Hazırlanma Yöntemleri İle İlgili Bulgular

Üniversite sınavına hazırlanan öğrencilerin yüzde biri özel öğretmenlerden ders alarak hazırlanmış, yüzde ikisi ise hazırlanmak için herhangi bir özel çaba göstermemiştir. Öğrencilerin yüzde 24.6'sı sadece özel dershanelere giderek, yüzde 27.4'ü ise özel dershanelerle birlikte kendileri de çalışarak ÜSYM sınavına hazırlanmışlardır. Lise ders kitaplarından hazırlanarak girenlerin yüzdesi de 16.7'dir. Sadece yakınlarının çalıştırması ile sınava hazırlananlar ise binde sekizdir. Öğrencilerden yüzde ikisi başka bir yöntemi tercih ederken, yüzde 4.9'u da bu soruyu yanıtlamamışlardır.

Tablo: 19
Öğrencilerin ÜSYM Sınavına Hazırlanma Yöntemleri

Hazırlanma Yöntemi	Sayı	Yüzde
Özel öğretmenlerden ders aldım	12	1.0
Sadece Özel dershanelerden	282	24.8
Hem Özel Dershane hemde kendim	314	27.4
Yakınlarım çalıştırdı	10	0.8
Lise ders kitaplarından kendim	255	22.4
Hazırlanmadım Lise bilgisi ile	192	16.7
Başka	23	2.0
Belirsizler	57	4.9
TOPLAM	1145	100.0

İ.Ü.Ö.A.'nin de verileri yukarıda tabloya uygunluk göstermektedir. İ.Ü.Ö.A. göre de öğrencilerin % 21.3'ü sadece özel dersane, % 18.3'ü lise ders kitaplarından kendisi, % 34.6'sı yardımcı kitaplardan tek başına ve % 23.8'i de sadece lise bilgisi ile üniversite sınavlarına hazırlanmışlardır (İ.Ü.Ö.A.; s. 49, Tablo 77).

Ayrıca Tablo 19'daki sonuçlar, PIAR'ın lise öğrencileri üzerinde yapmış olduğu araştırmanın sonuçlarıyla da paralellik göstermektedir. Bu araştırmaya göre

de lise öğrencilerinin üniversitelere girebilmek için % 73'ünün mutlaka özel dershane, kendi kendine test kitaplarından çalışma ve özel öğretmen tutma gibi ek çalışma yaptıklarını ortaya koymuştur⁸.

3- Öğrencilerin Özel Dershanelere Devam Etme Süreleri

ÜSYM sınavına özel dershanelere giderek hazırlanan öğrencilerin, bu dershanelerden yararlanma süreleri Tablo 20'de verilmiştir. 513 öğrenci çelişkili yanıtlar verdiği için onlar değerlendirmeden düşülmüştür. Buna göre, öğrencilerin yüzde 43.9'u belirsizdir. Öğrencilerin yüzde 3.6'sı 15 güne kadar, yüzde 7.9'u bir aya kadar, yüzde 4.4'ü bir ile iki ay, yüzde 6.1'i 2 ile 4 ay, yüzde 17.7'si 4 ile 6 ve yüzde 16.4'ü de 6 ile 12 ay arasında dershanelere devam etmişlerdir.

İ.Ü.Ö.A. verilerine göre de öğrencilerin % 9.9'u bir aydan az, % 23.2'si 1-6 ay arası, % 11.3'ü de 6-12 ay arasında dershanelere devam etmişlerdir (İ.Ü.Ö.A., s. 50, Tablo 79).

Görüldüğü gibi veriler birbirine az da olsa bir paralellik göstermektedir.

Tablo: 20
Öğrencilerin Özel Dershanelere Devam Etme Süreleri

Özel Dershaneye Devam Etme Süresi	Sayı	Yüzde	Yüzde ⁹
00 - 15 gün	23	3.6	6.4
15 - 30 gün	50	7.9	14.0
1 - 2 ay	27	4.4	7.4
2 - 4 ay	39	6.1	11.0
4 - 6 ay	112	17.7	31.2
6 - 12 ay	103	16.4	30.0
Belirsizler	278	43.9	—
TOPLAM	632	100.0	100.0

Tablodan görüldüğü gibi dershaneye devam süresi 4 ile 12 ay arasında yoğunluk kazanmaktadır. Dershaneye 4 ile 12 ay arasında devam edenlerin yüzdesi 34.1'dir. Eğer belirsizleri dikkate almazsak, bu rakam yüzde 60'a çıkmaktadır.

Belirsiz olarak yanıt veren 278 öğrenci düşülürse, ortaya çıkan durum şöyledir: Öğrencilerin yaklaşık üçte ikisi (% 61.2) özel dershanelere giderek ÜSYM sınavına hazırlanmışlardır. 15 güne kadar özel dershanelere giden öğrenciler % 6.4, 15-30 gün arası devam edenler % 14, 1-2 ay arası % 7.4 ve 2-4 arası gidenler de % 11'dir.

4- Öğrencilerin Özel Dershanelere Ödedikleri Ücretler

Öğrencilerin dershanelere ödedikleri ücretin dağılımı 0 ile 30 bin TL. arasında bir yığılma göstermektedir.

8 PIAR Araştırması, Milliyet Gazetesi, 23 Şubat 1984, s. 9.

9 Belirsiz olarak yanıt veren 278 öğrenci düşüldükten sonra bulunan yüzdeleri göstermektedir.

Tablo: 21
Öğrencilerin Özel Dershanelere Ödedikleri Ücretlerin Dağılımı

Özel Dershaneye Ödenen Ücret	Sayı	Yüzde	Yüzde ¹⁰
000 — 010 Bin TL.	84	13.4	24.9
011 — 020 Bin TL.	93	14.7	26.8
021 — 030 Bin TL.	129	20.3	35.6
031 — 040 Bin TL.	34	5.5	9.7
041 — 050 Bin TL.	7	1.1	2.1
051 — 075 Bin TL.	3	0.4	0.8
076 — 100 Bin TL.	1	0.1	0.1
Belirsizler	281	44.4	—
TOPLAM	632	100.0	100.0

Tablodan da görüldüğü gibi; öğrencilerin yüzde 13.4'ü 10 bin TL.'sına kadar, yüzde 14.7'si 10 ile 20 bin TL. arası ve yüzde 20.3'ü de 20 ile 30 bin TL. arasındaki bir ücreti dershanelere ödemişlerdir. Öğrencilerin yalnızca yüzde 7.2'si 40 bin TL. üzerinde bir harcama yapmışlardır.

Belirsiz olarak yanıt verenleri değerlendirmeye almaz isek, öğrencilerin yaklaşık yarısı 20-50 bin TL. arasındaki bir ücreti ÜSYM sınavına hazırlanmak amacı ile özel dershanelere vermişlerdir. Öğrencilerin diğer yarısı ise özel dershanelere 20 bin TL. kadar bir ücret ödemişlerdir. 50-100 bin TL. ücret ödeyen öğrenciler ise ancak binde 9'dur.

5- Öğrencilerin Özel Dershanelerden Kazançları

Öğrencilerin "Özel dershaneler size ne kazandırdı?" sorusuna verdikleri yanıtlar Tablo 22'de verilmiştir.

Tablo: 22
Öğrencilerin Özel Dershanelerden Kazançları

Özel Dershaneler size ne kazandırdı	Sayı	Yüzde	Yüzde ¹¹
Üniversiteye girebilmemi sağladı	128	11.3	20.1
Hiçbirşey kazandırmadı	61	5.4	9.6
Problemlerin pratik çözümünü gös.	315	27.5	49.8
Sınavlardaki püf noktaları öğr.	130	11.4	20.5
Belirsizler	511	44.6	—
TOPLAM	1145	100.0	100.0

10 Belirsiz olarak yanıt veren 281 öğrenci düşüldükten sonra bulunan yüzdeleri göstermektedir.

11 Belirsiz olarak yanıt veren 511 öğrenci çıkarıldıktan sonra bulunan yüzdeleri göstermektedir.

Görüldüğü gibi, öğrencilerin yüzde 11.3'ü üniversiteye girebilmelerini dersanelere bağladıkları halde, yüzde 5.4'ü hiçbir şey vermediklerini düşünmektedirler. Öğrencilerin yüzde 11.4'ü problemlerin püf noktalarını bu sayede öğrendiklerini, yüzde 27.5'i de problemlerin pratik çözüm olanağını elde ettiklerini belirtmişlerdir.

Belirsiz olarak yanıt veren 511 öğrenci çıkarılırsa, özel dersanelere devam eden öğrencilerin yarısı, buralarda problemlerin pratik çözümlerini elde ettiklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin % 20.1'i üniversitelere girebilmelerini özel dersanelere borçlu olduklarını söylemişlerdir. Öğrencilerin % 20.5'i sınavlardaki püf noktaları öğrendiğini söylerken, % 9.6'sı özel dersanelerde hiçbir fayda sağlayamadığını öne sürmüşlerdir.

Özel dersanelerin öğrencilere kazandırdığı konular bakımından, İ.Ü.Ö.A. ile fakültemize kayıt yaptıran öğrenciler arasında önemli farklılıklar bulunmaktadır. Dersanelerin hiçbir şey kazandırmadığını söyleyen öğrenciler İ.Ü.Ö.A. de % 18.7 iken, aynı oran fakültemizde bunun yarısıdır (% 9.6). İ.Ü.Ö.A. de öğrencilerin % 27.2'si dersanelerin verimli çalışmalarını sağladığını, % 44.3'ü problemlerin pratik çözümünü gösterdiğini ve % 31.2'si de sınavlardaki püf noktaları öğrettiğini söylemişlerdir (İ.Ü.Ö.A.; s. 51, Tablo 80).

Öğrencilerin dershaneden sağladıkları yararların cinsiyetlere göre dağılımı da ise az da olsa farklı düşünceler ortaya çıkmaktadır.

Kız öğrencilerin yüzde 8.8'i üniversiteye bu sayede girebildiklerini belirtirken, bu oran erkek öğrencilerde yüzde 12.4'dür. Dersanelerin hiçbir şey kazandırmadığını ileri süren erkek öğrenciler yüzde 5.6 olduğu halde, aynı oran kız öğrencilerde yüzde 4.4'dür. Gerek kız, gerekse erkek öğrenciler sınavlardaki sorunların püf noktalarını öğrenmede, aynı yüzde de birleşmektedirler ki, bu da yüzde 11 dolayındadır. Kız öğrencilerin yüzde 33.9'u, problemlerin pratik çözümünü dersaneler kanalı ile öğrendiklerini belirtirken bu erkek öğrencilerde yüzde 24.7'ye düşmektedir.

Belirsiz yanıtlar çıkarılırsa, kız öğrencilerin % 58.1'i ve erkek öğrencilerinde % 46'sı özel dersanelerin problemlerin pratik çözümlerini öğrendiklerini söylemişlerdir. Kız öğrencilerin % 14.7'si ÜSYM sınavını kazanmasını özel dersanelere bağ-

Tablo: 23
Öğrencilerin Özel Dersanelerden Elde Ettikleri Kazançların Cinsiyetlere Göre Dağılımı

Özel Dersaneler Size ne Kazandırdı?	KIZ		ERKEK		KIZ ¹²	ERKEK
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Yüzde	Yüzde
Üniversiteye girebilmemi sağladı	30	8.8	98	12.4	14.7	22.7
Hiçbirşey kazandırmadı	16	4.4	45	5.6	7.9	10.3
Problemlerin pratik çözümünü gös.	118	33.9	197	24.7	58.1	46.0
Sınavlardaki püf noktaları ögr.	39	11.2	91	11.4	19.3	21.0
Belirsizler	145	41.7	366	45.9	—	—
TOPLAM	348	100.0	797	100.0	100.0	100.0

12 Belirsiz olarak yanıt veren 145 kız ve 366 erkek öğrenci çıkarıldıktan sonra bulunan yüzdeleri göstermektedir.

larken bu oran erkek öğrencilerde % 22.7'ye yükselmektedir. Özel dersanelerden hiçbirşey kazanmadığını söyleyen erkek öğrencilerin yüzdesi ise kız öğrencilerden daha yüksek olup, bu yüzdeler sırasıyla % 7.9 ve % 10.3'dür. Özel dersanelerde problemlerin püf noktalarını öğrendiğini söyleyen kız ve erkek öğrencilerin yüzde-leri de % 19.3 ve % 20'dir.

D) Öğrencilerin ÜSY Sınavı İle İlgili Bulgular

Bu bölümde, öğrencilerden üniversite seçme sınavları ile ilgili edinilen bilgiler sunulmaya çalışılmıştır.

1- Öğrencilerin ÜSY Sınavı İle İlgili Düşünceleri

Üniversite seçme sınavının edinilen bilgileri tam olarak ölçüp ölçmediği konusunda, öğrencilerin düşünceleri Tablo 24'de verilmiştir.

Tablo: 24
Öğrencilerin ÜSY. Sınavı Konusunda
Düşünceleri

Seçme Sınavı Bilgilerinizi Tam Olarak Ölçüyor mu?	Sayı	Yüzde
Evet	333	29.1
Hayır	406	35.6
Hem evet, hem hayır	390	34.0
Belirsizler	16	1.3
TOPLAM	1145	100.0

Görüldüğü gibi öğrencilerin yüzde 35.6'sı ÜSYS'nin bilgilerini tam olarak ölçmediğini düşünürken, yüzde 29.1'i tersini düşünmektedir. Öğrencilerin yüzde 34'ü ise bu soruya hem evet hem de hayır demektedirler. Cinsiyetlere göre dağılımda da bir fark görülmemektedir.

Tablo: 25
Öğrencilerin ÜSY. Sınavı Konusunda Düşüncelerinin
Cinsiyetlere Göre Dağılımı

Seçme Sınavı Bilgilerinizi Tam Olarak Ölçüyor mu?	KIZ		ERKEK	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Evet	99	28.4	234	29.4
Hayır	119	34.1	406	35.6
Hem evet, hem hayır	123	35.4	390	34.0
Belirsizler	7	2.0	16	1.3
TOPLAM	348	100.0	1145	100.0

2- Öğrencilerin ÜSY Sınavına Kaç Kez Girdiklerinin Dağılımı

Fakültemize giren öğrencilerin yüzde 59.8'i ilk ÜSY sınavında başarılı olmuşlardır. Öğrencilerin yüzde 28.6'sı ikinci ÜSY ve % 9.7'si de üçüncü ÜSY sınavında

fakültemize girebilmeyi başarmışlardır. Dört veya daha fazla ÜSY sınavına girerek başarılı olanların yüzdesi ise yalnızca 1.3'dür.

İ.Ü.Ö.A. de ise öğrencilerin % 54.6'sı birinci sınav sonucu, % 27.7'si ikinci, % 13.8'i üçüncü ve % 3.6'sı da dördüncü sınav sonucu üniversiteye girebilmişlerdir ki, bu da bizim verilerimize uygunluk göstermektedir (İ.Ü.Ö.A.; s. 48).

Tablo: 26
Öğrencilerin ÜSY Sınavına Giriş Sayıları

Seçme Sınavına Kaçınıcı Girişiniz	Sayı	Yüzde
Birinci girişim	683	59.8
İkinci girişim	328	28.6
Üçüncü girişim	112	9.7
Dördüncü veya daha fazla	15	1.3
Belirsizler	7	0.6
TOPLAM	1145	100.0

Cinsiyetlere göre dağılıma gelince; kız öğrencilerin yüzde 65.5'i ilk ÜSY sınavında başarılı olmalarına karşılık, bu erkek öğrencilerde yüzde 57'dir. Kız öğrencilerin ikinci ÜSY sınavında başarılı olmalarının yüzdesi 26.4 ve üçüncü de 6.8 iken, bu rakamlar erkek öğrenciler için sırası ile 29.8 ve 11.0'dır. Dört veya daha fazla ÜSY sınavına girerek başarılı olan kız öğrenciler binde 8 iken, bu oran erkek öğrencilerde binde 16'dır. Sonuçlar tablo olarak 26 ve 27'de verilmiştir.

Tablo: 27
Öğrencilerin ÜSY Sınavına Giriş Sayılarının Cinsiyetlere Göre Dağılımı

Seçme Sınavına Kaçınıcı Girişiniz	KIZ		ERKEK	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Birinci girişim	228	65.5	455	57.5
İkinci girişim	91	26.4	237	29.8
Üçüncü girişim	24	6.8	88	11.0
Dördüncü veya daha fazla	3	0.8	12	1.5
Belirsizler	2	0.5	5	0.6
TOPLAM	348	100.0	797	100.0

3- Öğrencilerin Tekrar Sınava Girip Girmemeleri Konusundaki Düşünceleri

Öğrencilerin tekrar ÜSY sınavına girip girmeyecekleri konusundaki düşünceleri Tablo 28'de verilmiştir.

Görüldüğü gibi, öğrencilerin büyük çoğunluğu (yüzde 42.4'ü) bu konuda kararsızken, yüzde 29.9'u bir başka deyişle yaklaşık üçte biri tekrar ÜSY sınavına girmeyi düşünmektedir. Öğrencilerin yüzde 27.1'i ise buna gerek görmemektedir.

Tablo: 28
Öğrencilerin ÜSY Sınavına Tekrar Girip
Girmeyeceklerinin Dağılımı

Tekrar Sınava Girecek misiniz?	Sayı	Yüzde
Evet	343	29.9
Hayır	310	27.1
Kararsızım	484	42.4
Belirsizler	8	0.6
TOPLAM	1145	100.0

Tekrar ÜSY sınavına girecek erkek öğrencilerin yüzdesi ise kız öğrencilerin yüzdesinden daha fazladır. Buna karşılık tekrar şansını denemek istemeyen kız öğrencilerin yüzdesi 37.9 iken, bu erkek öğrencilerde 22.5'dir. Ayrıca erkek öğrencilerin yüzde 44.4'ü kararsızken, bu yüzde kız öğrencilerde 37.3'dür.

Tablo: 29
Öğrencilerin ÜSY Sınavına Tekrar Girip Girmeyeceklerinin
Cinsiyetlere Göre Dağılımı

Tekrar Sınava Girecek misiniz?	KIZ		ERKEK	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Evet	81	23.4	262	32.8
Hayır	132	37.9	178	22.5
Kararsızım	130	37.3	354	44.4
Belirsizler	5	1.4	3	0.3
TOPLAM	348	100.0	797	100.0

4- Öğrencilerin Kayıt Oldukları Fakülte Konusundaki Düşünceleri

Fakültemize kayıt yaptıran öğrencilerin yüzde 16.8'inin bu sene açıkta kalmamak için kayıt yaptırdığını söyleyebiliriz. Çünkü, bu öğrenciler tamamen başka bir fakültede eğitim yapmayı düşünmektedirler. Öğrencilerin yüzde 7.8'i ise fakülte seçiminde bir tercihte bulunmamaktadırlar. Bunların yanı sıra öğrencilerin yarıya yakını (yüzde 47) ise tam istedikleri gibi bir fakülteye girmiş olduklarını belirtirken,

Tablo: 30
Öğrencilerin Kayıt Oldukları Fakülte Konusundaki Düşünceleri

Kayıt olduğunuz fakülte tam istediğiniz bölüm mü idi?	Sayı	Yüzde
Tam istediğim fakülte	539	47.0
Bu fakülteye yakın bir dalda eğitim	262	22.8
Tamamen başka bir fakültede eğitim	193	16.8
Öğrenim konusunda düşüncem yok	88	7.8
Belirsizler	63	5.6
TOPLAM	1145	100.0

yüzde 22.8'i bu fakülteye yakın bir eğitim dalında eğitim görmek istediklerini belirtmişlerdir.

Erkek öğrencilerin tam yarısı (% 50.4) istedikleri bir fakülteye girmiş olduklarını belirtirken, bu oran kız öğrencilerde yüzde 39.9'dur. Erkek öğrencilerin yüzde 15.1'i tamamen başka bir fakültede eğitim yapmak istedikleri halde, bu oran kız öğrencilerde yüzde 20.6'dır. Girmiş oldukları fakülteye yakın bir fakültede öğrenim yapmak isteyenlerin kız öğrenciler içindeki payı yüzde 21.6 iken, erkek öğrencilerde 23.4'dür.

Tablo: 31
Öğrencilerin Kayıt Oldukları Fakülte Konusundaki
Düşüncelerinin Cinsiyetlere Göre Dağılımı

Kayıt olduğunuz fakülte tam istediğiniz bölüm mü idi?	KIZ		ERKEK	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Tam istediğim fakülte	139	39.9	400	50.4
Bu fakülteye yakın bir dalda eğ.	75	21.6	187	23.4
Tamamen başka bir fakültede eğ.	72	20.6	121	15.1
Öğrenim konusunda düşüncem yok	36	10.4	52	6.5
Belirsizler	26	7.5	37	4.6
TOPLAM	348	100.0	797	100.0

5- Öğrencilerin ÜSY Sınavındaki Puanlarının Dağılımı

Fakültemize giren öğrencilerin büyük çoğunluğu Türkçe ve/veya Sosyal Bilimlerde başarılı iken, Fen Bilimlerinde zayıf oldukları görülmektedir. Öğrencilerin yüzde 31.0'nun Türkçe-Matematik puanları daha yüksektir. Bu oran, Sosyal Bilimlerde yüzde 23.8, Türkçe ve Sosyal Bilimlerde ise yüzde 20.6'dır. Yabancı dil puanı daha yüksek olan öğrencilerin yüzdesi ise 7.5'dur. Matematik ve Fen Bilimleri puanları daha yüksek olan öğrencilerin yüzdesi 6.4 iken bu oran Fen Bilimlerinde yüzde 5.5'e düşmektedir. Fakültemize giren öğrencilerin ancak binde 4'ünün ise eşit ağırlıklı puanları daha yüksektir. Sonuçlar Tablo 32'de verilmiştir.

Tablo: 32
Öğrencilerin ÜSY Sınavındaki Puanlarının Dağılımı

Seçme sınavlarındaki en yüksek olarak aldığınız puan	Sayı	Yüzde
Fen Bilimleri (F)	64	5.5
Matematik ve Fen Bilimleri (MF)	72	6.4
Sosyal Bilimler	273	23.8
Türkçe ve Sosyal Bilimleri (TS)	234	20.6
Türkçe ve Matematik (TM)	355	31.0
Yabancı Dil (D)	86	7.5
Türkçe, Matematik, Fen, Sosyal (EA)	5	0.4
Belirsizler	56	4.8
TOPLAM	1145	100.0

6- Üniversitelerin Paralı Olması Konusunda Öğrencilerin Düşünceleri

Tablo 33'den de görüldüğü gibi, öğrencilerin yüzde 86'sı bu uygulamayı olumsuz bulurken, yüzde 12.5'u olumlu bulmaktadır. Yüzde 1.5'u ise bu soruyu işaretlememişlerdir.

Tablo: 33
Üniversitelerin Paralı Olması Konusunda
Öğrencilerin Düşünceleri

Üniversitelerin paralı olması düşüncesini nasıl buluyorsunuz?	Sayı	Yüzde
Olumlu	143	12.5
Olumsuz	985	86.0
Belirsizler	17	1.5
TOPLAM	1145	100.0

7- Öğrencilerin Girmiş Oldukları Fakülteyi Tercih Etme Sıraları

Fakültemize giren öğrencilerin ancak yüzde 8.4'ü U.Ü. İkt. ve İdr. Bil. Fakültesi'ni ilk üç tercih içerisinde yazmış oldukları halde, ilk beş sırada yazanlar yüzde 18.1, ilk on tercih arasında yazanlar ise yüzde 51.9'dur. Sonuçlar daha ayrıntılı olarak Tablo 34'de verilmiştir.

Tablo: 34
Öğrencilerin U.Ü. İkt. ve İdr. Bil. Fak.
Tercih Ediş Sıraları

Bu Fakülte seçme sınavlarında kaçınıcı tercihiniz idi?	Sayı	Yüzde
1. inci tercihim	30	2.6
2. inci tercihim	33	2.8
3. üncü tercihim	35	3.0
4. üncü tercihim	56	4.8
5. inci tercihim	57	4.9
6. ncı tercihim	69	6.0
7. inci tercihim	78	6.8
8. inci tercihim	74	6.4
9. uncu tercihim	96	8.3
10. uncu tercihim	73	6.3
11. inci tercihim	69	6.0
12. inci tercihim	82	7.1
13. üncü tercihim	55	4.8
14. üncü tercihim	62	5.4
15. inci tercihim	55	4.8
16. ncı tercihim	45	3.9
17. inci tercihim	30	2.6
18. inci tercihim	24	2.0
Belirsizler	122	10.6
TOPLAM	1145	100.0

E) Öğrencilerin Tutumları İle İlgili Bulgular

Bu bölümde öğrencilerin sosyal ilişkileri ile ilgili veriler değerlendirilmiştir.

1- Öğrencilerin Kayıt Yaptırdıkları Zaman Herhangi Bir İşte Çalışıp Çalışmadıklarının Dağılımı

Fakültemize giren öğrencilerin yüzde 17.2'si sürekli bir işte çalışmakta iken, yüzde 3.6'sı da belirli saatlerde çalışıyor olduklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin yüzde 77.9'u ise kayıt yaptırdıkları zaman herhangi bir işte çalışmadıklarını söylemişlerdir.

Tablo: 35
Öğrencilerin Çalışmış Olma Durumlarına
Göre Dağılımları

Kayıt yaptırdığınız zaman herhangi bir işte çalışıyor muydunuz?	Sayı	Yüzde
Evet	195	17.2
Hayır	893	77.9
Belirli saatlerde	42	3.6
Belirsizler	15	1.3
TOPLAM	1145	100.0

Cinsiyetlere göre dağılımda ise erkek öğrencilerin yüzde 22.4'ü kayıt yaptırdıkları zaman bir işte çalışırken, bu rakam kız öğrenciler için sadece yüzde 4.5'dür. Erkek öğrencilerin yüzde 71.5'i çalışmazken, kız öğrencilerin büyük çoğunluğu yüzde 92.8'i çalışmamaktadırlar. Belli saatlerde çalışan kız öğrencilerin yüzdesi binde 4 iken bu oran erkek öğrencilerde binde 53'e çıkmaktadır.

Tablo: 36
Öğrencilerin Cinsiyetlere Göre Çalışma Durumları

Kayıt yaptırdığınız zaman herhangi bir işte çalışıyor muydunuz?	KIZ		ERKEK	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Evet	16	4.6	179	22.4
Hayır	323	92.8	570	71.5
Belirli saatlerde	1	0.4	41	5.3
Belirsizler	8	2.2	7	0.8

2- Öğrencilerin Yurt Dışına Çıkma Durumları

Aşağıdaki tablodan da görüleceği gibi, öğrencilerin ancak yüzde 10.8'i yurt dışına çıkma olanağı bulabilmiş, buna karşılık yüzde 87.8'i hiç yurt dışına çıkmamıştır. Belirsiz olanların yüzdesi ise 1.4'dür. Cinsiyetlere göre dağılıma gelince, kız öğrencilerin yurt dışına çıkma durumu sözkonusu olduğunda biraz daha şanslı oldukları görülmektedir.

Tablo: 37
Öğrencilerin Yurt Dışına Çıkıp
Çıkmadıklarının Dağılımı

Hiç Yurt Dışına Gittiniz mi?	Sayı	Yüzde
Evet	124	10.8
Hayır	1006	87.8
Belirsizler	15	1.4
TOPLAM	1145	100.0

Tablo: 38
Öğrencilerin Yurt Dışına Çıkıp Çıkmadıklarının
Cinsiyetlere Göre Dağılımı

Hiç Yurt Dışına Gittiniz mi?	K I Z		E R K E K	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Evet	41	11.7	83	10.4
Hayır	302	86.9	704	88.4
Belirsizler	5	1.4	10	1.2
TOPLAM	348	100.0	797	100.0

3- Öğrencilerin Gazete Okuma Alışkanlıkları

Öğrencilerin, "düzenli bir şekilde gazete okuma alışkanlığınız var mıdır?" sorusuna verdikleri yanıtlardan, onların yüzde 61.5'nun düzenli şekilde gazete okudukları ortaya çıkmıştır. Aklına estiği zaman gazete okuyanların yüzdesi ise 34.3 olurken, gazete okumayanların yüzdesi 2.2'dir.

Tablo: 39
Öğrencilerin Gazete Okuma Alışkanlıkları

Düzenli Bir Şekilde Gazete Okuma Alışkanlığınız Var mıdır?	Sayı	Yüzde
Evet mutlaka her gün okurum	705	61.5
Hayır	26	2.2
Arada, sırada okurum	391	34.3
Belirsizler	23	2.0
TOPLAM	1145	100.0

İ.Ü.Ö.A. göre öğrencilerin % 72.6'sı gazeteyi hergün mutlaka okuduğunu belirtirken, % 24.5'i pek okumadığını söylemişlerdir ki, bu rakam düşündürücüdür. Bir başka deyişle her dört öğrenciden biri gazete okumamaktadır. Arada sırada okuyanlar ise % 2.7'dir (İ.Ü.Ö.A.; s. 79, Tablo 123).

Bu verilere göre, fakültemiz öğrencilerinin gazete okuma alışkanlıklarının daha fazla olduğunu söyleyebiliriz.

4- Öğrencilerin Tiyatroya Gitme Alışkanlıkları

Öğrencilerin yüzde 20.6'sının hayatlarında hiç tiyatroya gitmediklerini söylemeleri düşündürücüdür. Bunun yanında öğrencilerin 19.6'sı bir kez gittiklerini bildirmişlerdir. Yılda 1-5 kez tiyatroya giden öğrencilerin yüzdesi 46.6 iken, 5'den çok gidenlerin yüzdesi ise 10.8'dir. Toplu sonuçlar Tablo 40'da verilmiştir.

Tablo: 40
Öğrencilerin Tiyatroya Gitme Alışkanlıkları

Tiyatroya Ne Sıklıkda Gidersiniz?	Sayı	Yüzde
Hiç gitmedim	236	20.6
Bir kez gittim	224	19.6
Yılda 1-5 arası	534	46.6
Yılda 5'ten çok	124	10.8
Belirsizler	27	2.4
TOPLAM	1145	100.0

İ.Ü.Ö.A. göre de öğrencilerin % 7.7'si tiyatroya hiç gitmemiştir. Öğrencilerin % 16.9'u bir kez, % 58.5'i senede 1-5 kez arası ve % 16.5'i de tiyatroya senede 5 defadan fazla gittiklerini söylemişlerdir (İ.Ü.Ö.A.; s. 81, Tablo 127).

Görüldüğü gibi, İstanbul Üniversitesine giren öğrencilerin tiyatrolara gitme alışkanlıkları, fakültemize kayıt yaptıran öğrencilere göre daha yüksektir.

5- Öğrencilerin Ders Dışı Okudukları Kitapların Türlerine Göre Dağılımı

Tablo 41'den de anlaşılacağı gibi, öğrenciler ders kitapları dışında en çok şiir, hikâye veya edebi roman türü kitaplarla bilim-teknik alanındaki kitap ve makaleleri okumayı tercih etmektedirler. Bunların yüzdesi de sırasıyla 49.9 ve 34.6'dır. Dini konularla ilgili ve inceleme araştırmayı konu alan bilimsel kitapları okuyan öğrencilerin yüzdeleri eşit olup 5.9'dur. Daha sonra ekonomik sistemlerle ilgili kitaplar ile cinayet, macera, aşk romanı ve fotoromanlar gelmektedir. Bunların yüzdeleri ise 4.5'dur. Tarih ve kahramanlık kitaplarını okuyan öğrencilerin yüzdesi 3.2 iken,

Tablo: 41
Öğrencilerin Okudukları Kitap Türlerine Göre Dağılımı

Ders Dışında Ne Tür Kitaplar Okursunuz?	Sayı	Yüzde
Şiir, hikâye veya edebi roman türü	570	49.9
Bilim-teknik alanında kitap - makale	394	34.6
Dini konularla ilgili kitap	68	5.9
Cinayet, macera, aşk romanı, fotoroman	52	4.5
Red Kit, Asterix gibi resimli roman	18	1.5
Sanatla ilgili kitaplar	15	1.3
İnceleme araştırma, bilimsel kitaplar	68	5.9
Ekonomik sistemlerle ilgili kitaplar	52	4.5
Tarih ve kahramanlık kitapları	37	3.2
Belirsizler	129	11.4
TOPLAM	1145	100.0

Red-Kit, Asterix gibi kitapları okuyan öğrencilerin yüzdesi de 1.5'dir. Öğrencilerin ilgisiz buldukları kitaplar ise sanatla ilgili kitaplar olup, bu da % 1.3'dür.

Öğrencilerin okudukları kitapların cinsiyetlere göre dağılımı ise büyük farklılıklar göstermektedir. Kız öğrencilerin yüzde 72.4'ü şiir, hikâye veya edebi türde kitap okumayı tercih ederken, bu oran erkek öğrencilerde yüzde 40'a düşmektedir. Buna karşılık erkek öğrencilerde bilim ve teknik alanında kitap okumaya, kızlara göre daha fazla ilgi göstermektedirler. Erkek öğrencilerin yüzdesi 42.3 iken, kız öğrencilerin yüzdesi 16.3'dür. Erkek öğrenciler, özellikle dini konularda (erkek % 7.9, kız % 1.4), tarih ile kahramanlık kitaplarında (erkek % 4, kız % 1.4) ve inceleme ile araştırma türü kitaplarda (erkek % 6.5, kız % 4.8) daha fazla ilgi göstermektedirler.

Tablo: 42
Öğrencilerin Okudukları Kitap Türlerinin Cinsiyetlere Göre Dağılımı

Ders Dışında Ne Tür Kitap Okursunuz?	K I Z		E R K E K	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Şiir, hikâye veya edebi roman türü	251	72.4	319	40.0
Bilim-teknik alanında kitap - makale	57	16.3	337	42.3
Dini konularla ilgili kitap	5	1.4	63	7.9
Cinayet, macera, aşk romanı, fotoroman	24	6.9	28	3.5
Red Kit, Asterix gibi resimli roman	3	0.8	15	1.8
Sanatla ilgili kitaplar	7	2.0	8	1.0
İnceleme araştırma bilimsel kitaplar	17	4.8	51	6.5
Ekonomik sistemlerle ilgili kitaplar	12	3.4	40	5.0
Tarih ve kahramanlık kitapları	5	1.4	32	4.0
Belirsizler	33	9.6	96	12.0
TOPLAM	348	100.0	797	100.0

6- Öğrencilerin Sigara ve Alkollü İçki Kullanma Alışkanlıkları

Öğrencilere "sigara içiyor musunuz?" diye bir soru sorulduğunda alınan yanıtlar şöyledir: Öğrencilerin yüzde 54.4'ü bunu hiç kullanmadıklarını, yüzde 9'u daha önce içmelerine rağmen şimdi bıraktıklarını belirtmişlerdir. Bir başka deyişle, öğrencilerin yüzde 63.4'ü halen sigara kullanmamaktadırlar. Öğrencilerin yüzde 17.4'ü arada sırada, 11.4'ü ise günde ortalama 10 tane sigaradan az içmektedir. Pe-riyodik olarak günde bir paket veya daha çok sigara içenlerin yüzdesi ise 4.7'dir.

Tablo: 43
Öğrencilerin Sigara İçme Alışkanlıklarının Dağılımı

Sigara İçer misiniz?	Sayı	Yüzde
Hiç kullanmadım	623	54.4
Eskiden denemiştım, şimdi içmiyorum	104	9.0
Arada sırada	197	17.4
Günde ortalama on tane	131	11.4
Günde bir paket veya daha çok	54	4.7
Belirsizler	36	3.1
TOPLAM	1145	100.0

İ.Ü.Ö.A. göre öğrencilerin % 37.9'u hiç sigara kullanmadıklarını, % 24.4'ü arada sırada ve % 17.9'u da günde bir paketten fazla içtiklerini belirtmişlerdir (İ.Ü.Ö. A.; s. 86, Tablo 137).

Bu verilerin ışığı altında İstanbul Üniversitesi öğrencilerinin fakültemiz öğrencilerine göre daha fazla sigara içtiklerini söyleyebiliriz.

Hiç kullanmayan ile eskiden içerken bırakan kız öğrencilerin yüzdesi 82.3 iken, bu erkek öğrencilerde 55.1'dir. Tablo 44'de de görüldüğü gibi arada sırada sigara içen erkek öğrencilerin yüzdesi 20.5 iken, bu kız öğrencilerde yüzde 9.6'dır. Günde ortalama 10 sigara içen erkek öğrencilerin yüzdesi 15.6 iken bu oran kız öğrencilerde 2.8'dir. Düzenli olarak günde bir paket veya daha fazla sigara içen erkek öğrencilerin oranı binde 65 iken, bu kız öğrencilerde binde 5'dir. Sonuç olarak kız öğrenciler erkek öğrencilere nazaran daha az sigara içmektedirler.

Sonuçlar Tablo 44'de sunulmuştur.

Tablo: 44
Öğrencilerin Sigara İçme Alışkanlıklarının Cinsiyetlere Göre Dağılımı

Sigara İçer misiniz?	K I Z		E R K E K	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Hiç kullanmadım	271	77.8	352	44.1
Eskiden denemiştım, şimdi içmiyorum	16	4.5	88	11.0
Arada sırada	33	9.6	164	20.5
Günde ortalama 10 tane	9	2.8	122	15.6
Günde bir paket veya daha çok	2	0.5	52	6.5
Belirsizler	17	4.8	19	2.3
TOPLAM	348	100.0	797	100.0

Öğrencilere "bira dışında alkollü içki alıp almadıkları" şeklinde bir soru sorulduğunda alınan yanıtlar Tablo 45'de verilmiştir. Öğrencilerin yüzde 66.1'i şimdye kadar hiç kullanmadıklarını, yüzde 22.8'i ise arada sırada kullandıklarını belirtmişlerdir. Haftada iki-üç kez içki içenlerin yüzdesi binde 2.3 iken, her gece düzenli bir şekilde alkol alanlar binde 1.5'dir.

Tablo: 45
Öğrencilerin Alkol Almalarına Göre Dağılımı

Bira Dışında Alkollü İçki İçer misiniz?	Sayı	Yüzde
Şimdye kadar hiç kullanmadım	756	66.1
Pek nadiren özel günlerde	261	22.8
Arada sırada	77	6.8
Haftada iki - üç kez	3	0.2
Hemen her gece içerim	2	0.1
Belirsizler	46	4.0
TOPLAM	1145	100.0

Öğrencilerin yukardaki soruya verdikleri yanıtta cinsiyetlerine göre dağılımı ise Tablo 46'da verilmiştir. Kız öğrencilerin dörtte üçünden fazlası (% 84.1) bira dışında hiç alkollü içki kullanmadıklarını belirtirken, bu erkek öğrencilerin ancak yarısı için (% 58.1) geçerlidir.

İ.Ü.Ö.A. ne göre öğrencilerin % 53.4'ü içki içmediklerini, % 38.4'ü arada sırada ve % 8.2'si de içtiklerini söylemişlerdir (İ.Ü.Ö.A.; s. 86, Tablo 139).

Erkek öğrencilerin üçte biri (% 29.6) özel günlerde içki kullanırken, bu kız öğrencilerde on ikide bire (% 7.8) düşmektedir. Kız öğrencilerin hiçbiri haftada iki-üç veya her gece alkollü içki içmezken, arada sırada içen kız öğrenciler ise yüzde 1.4'dür. Erkek öğrencilerin ise yüzde 9'u arada sırada, yüzde 3'ü haftada iki-üç kez ve yüzde 2'si de hemen hemen her gece içtiklerini belirtmişlerdir.

Tablo: 46
Öğrencilerin Alkol Kullanmalarının Cinsiyetlere Göre Dağılımı

Bira Dışında Alkollü İçki İçer misiniz?	K I Z		E R K E K	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Şimdiye kadar hiç kullanmadım	293	84.2	463	58.1
Pek nadiren özel günlerde	27	7.8	234	29.6
Arada sırada	5	1.4	72	9.0
Haftada iki - üç kez	—	—	3	0.3
Hemen her gece içerim	—	—	2	0.2
Belirsizler	23	6.6	23	2.8
TOPLAM	348	100.0	797	100.0

7- Öğrencilerin Değişik Sorunlarıyla İlgili Bulgular

"Sosyal ilişkilerle ilgili sorunlarınız nelerdir?" diye bir soru sorulduğunda, öğrencilerin üçte ikisi (% 62.5) herhangi bir sorunları olmadığını, yüzde 7.9'u arkadaşlık kurma veya sürdürme ile sorunları olduğunu belirtirken, yüzde 7.8'i de büyüklerle anlaşmalarının kendileri için sorun olduğunu belirtmişlerdir. Toplum hayatına uyum ile ilgili sorunları olan öğrencilerin oranı ise 10.1'dir. Öğrencilerin yüzde 11.7'si ise bu soruyu yanıtız bırakmışlardır.

Tablo: 47
Öğrencilerin Sosyal İlişkilerle İlgili Sorunlarının Dağılımı

Sosyal İlişkilerle İlgili Sorunlar	Sayı	Yüzde
Arkadaşlık kurmak veya sürdürmeyle	94	7.9
Genellikle büyüklerle anlaşmakla	89	7.8
Toplum hayatına uyumla ilgili sor.	119	10.1
Hiçbiri	703	2.5
Belirsizler	140	11.7
TOPLAM	1145	100.0

Öğrencilerin yüzde 32.6'sı sosyo-ekonomik alanda hiçbir sorunları olmadığını belirtirken, yüzde 5.6'sı da bu soruyu yanıtsız bırakmışlardır. Öğrencilerin yüzde 20.7'si konut sorunları, yüzde 16.8'i de sadece geçim sorunları olduğunu belirtirken, yüzde 23.6'sı hem geçim hem de konut sorunları olduklarını söylemişlerdir. Bir başka deyişle, öğrencilerin üçte ikisi konut ve/veya geçim sorunu ile karşı karşıyadırlar.

Tablo: 48
Öğrencilerin Sosyo - Ekonomik Alandaki Sorunları

Sosyo - Ekonomik Alanındaki Sorunlar	Sayı	Yüzde
Konut sorunu	238	20.7
Geçim sorunu	196	16.8
Her ikisi de	270	23.6
Hiçbiri	379	32.6
Belirsizler	62	5.6
TOPLAM	1145	100.0

Kız öğrencilerin yüzde 45.4'ü hiçbir sorunları olmadıklarını belirtirken bu oran erkek öğrencilerde daha düşüktür (% 26.9). Kız öğrencilerin konut sorunları yüzde 14.0 da kalırken, bu oran erkek öğrenciler için yüzde 23.7'ye yükselmektedir. Burada Bursa'da bir erkek öğrenci yurdunun olmayışı da önemli bir rol oynamaktadır. Geçim sorunu gerek kız (% 17.5) gerekse erkek öğrenciler için (% 16.8) eşitken, hem konut hem de geçim sorunu olan erkek öğrenciler (% 27.3), kız öğrencilerin (% 14.9) yaklaşık iki katıdır. Erkek öğrencilerin konut ve/veya geçim sorunu olanların (% 67.8) yüzdesi, kız öğrencilerden (% 46.4) üçte bir oranında daha fazladır. Toplu sonuçlar Tablo 49'da verilmiştir.

Tablo: 49
Öğrencilerin Sosyo - Ekonomik Alandaki Sorunlarının
Cinsiyetlere Göre Dağılımı

Sosyo - Ekonomik Alanındaki Sorunlar	K I Z		E R K E K	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Konut sorunu	49	14.0	189	23.7
Geçim sorunu	61	17.5	139	16.8
Her ikisi de	52	14.9	218	27.3
Hiçbiri	158	45.4	215	26.9
Belirsizler	28	7.7	36	4.5
TOPLAM	348	100.0	797	100.0

Eğitim alanındaki sorunlar öğrencilerin cinsiyetlerine göre pek farklılık göstermemektedir. Öğrencilerin yüzde 40.6'sı eğitim alanındaki herhangi bir sorunları olmadığını belirtirken, yüzde 10.8'i bu soruya yanıt vermemişlerdir. Öğrencilerin yüzde 24.5'i, eğitim alanındaki sorunun yeteneğine uygun bir fakülteye girememiş olmasını gösterirken, aynı orandaki öğrenci de (% 24.1) sorunun verimli ders çalışma yöntemini bilmemesi olduğunu söylemiştir. Toplu sonuçlar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo: 50
Öğrencilerin Eğitim Alanındaki Sorunları

Eğitim Alanındaki Sorunlar	Sayı	Yüzde
Yeteneğime uygun bir fakülteye girememem	280	24.5
Verimli ders çalışma yöntemini bilmemesi	277	24.1
Hiçbiri	464	40.6
Belirsizler	124	10.8
TOPLAM	1145	100.0

Öğrencilerin, "Kişisel sorunlarınız nelerdir?" sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı Tablo 51'de verilmiştir. Buna göre, öğrencilerin yüzde 2.8'i cinsel sorunlarının olduğunu söylemişlerdir. Kız öğrencilerin binde ikisi kendi içlerinde cinsel sorunları olduğunu belirtirken, bu oran erkek öğrencilerde yüzde 3.8'e çıkmakta, bir başka deyişle yaklaşık 20 kat artmaktadır. Öğrencilerin yüzde 15.9'u ise kişisel sorunlarının kararsızlık, güvensizlik ve huzursuzluk olduğunu belirtmişlerdir. Cinsiyetlerine göre dağılımda ise, erkeklerin kendi içlerindeki yüzdesi (% 17.1), kızlara oranla yine yüksektir (% 12.9). Öğrencilerin yüzde 3.2'si ise sorunlarının, kişiliklerini henüz oluşturmamaları olduğunu söylemişlerdir. Yani halen bu öğrenciler "Ben kimim?" sorusuna yanıt bulamamışlardır. Cinsiyetlere göre dağılım ise bu şıkta pek değişiklik göstermemektedir. Öğrencilerin yüzde 66.9'u kişisel sorunlarının olmadığını belirtirken, yüzde 11.2'si de bu soruya yanıt vermemişlerdir.

Tablo: 51
Öğrencilerin Kişisel Sorunlarının Dağılımı

Kişisel Sorunlar	Sayı	Yüzde
Cinsel Sorunlar	31	2.8
Kararsızlık, güvensizlik, huzursuzluk	182	15.9
Henüz kişiliğini bulamamış olma	36	3.2
Hiçbiri	767	66.9
Belirsizler	129	11.2
TOPLAM	1145	100.0

Tablo: 52
Öğrencilerin Kişisel Sorunlarının Cinsiyetlere Göre Dağılımı

Kişisel Sorunlar	K I Z		E R K E K	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Cinsel sorunlar	1	0.2	30	3.8
Kararsızlık, güvensizlik, huzursuzluk	45	12.9	137	17.1
Henüz kişiliğini bulamamış olma	10	2.8	26	3.3
Hiçbiri	255	73.3	512	66.9
Belirsizler	37	10.8	92	11.5
TOPLAM	348	100.0	797	100.0

8- Öğrencilerin Sosyal Faaliyetleri İle İlgili Bulgular

Öğrencilere "Boş zamanlarınızda sosyal faaliyetlere katılıyor musunuz?" diye bir soru sorulduğunda, alınan yanıtların yüzde 29.1'i olumsuz olmuştur. Öğrencilerin yüzde 64.5'i herhangi bir sosyal faaliyetlere katılmadıklarını belirtirken, yüzde 6.4'ü de bu soruya yanıt vermemişlerdir. Tablo 53'den de görüldüğü gibi erkek öğrencilerin sosyal faaliyetlere katılma oranları (ki, % 68.6'dır), kız öğrencilere (% 54.4) nazaran daha yüksektir.

Tablo: 53
Öğrencilerin Sosyal Faaliyetlere Katılmalarına
Göre Dağılımları

Sosyal Faaliyetlere Katılıyor musunuz?	Sayı	Yüzde
Evet	737	64.5
Hayır	334	29.1
Belirsizler	74	6.4
TOPLAM	1145	100.0

Tablo: 54
Öğrencilerin Sosyal Faaliyetlere Katılmalarının Cinsiyetlere
Göre Dağılımı

Sosyal Faaliyetlere Katılıyor musunuz?	K I Z		E R K E K	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Evet	190	54.5	547	68.6
Hayır	137	39.5	197	24.8
Belirsizler	21	6.0	53	6.6
TOPLAM	348	100.0	797	100.0

Öğrencilerin sosyal faaliyetlerin hangi alanlarına ilgi gösterdikleri ise Tablo 54'de verilmiştir. Öğrencilerin büyük çoğunluğu (% 42.6) spor ile fiilen uğraşmaktadır. Bu ilgi alanından sonraki sırayı yüzde 12.3 ile müzik almaktadır. Daha sonra yüzde 11.0 ile folklor ve bunları yüzde 8.2 ve 7.1 ile tiyatro ve sinema izlemektedir.

Tablo: 55
Öğrencilerin Katıldıkları Sosyal Faaliyetler

Katıldığınız Sosyal Faaliyet Hangisidir?	Sayı	Yüzde
Folklor	126	11.0
Spor	485	42.6
Sinema	82	7.1
Tiyatro	95	8.2
Müzik	141	12.3
Başka	26	2.2
Belirsizler	190	16.6
TOPLAM	1145	100.0

Öğrencilerin yüzde 2.2'si ise dağcılık, güreş, boks, öğrenci kuruluşlarında çalışmak gibi başka alanlardaki sosyal faaliyetlerde bulunmaktadır.

Tablo: 56

Öğrencilerin Katıldıkları Sosyal Faaliyetlerin Cinsiyetlere Göre Dağılımı

Katıldığımız Sosyal Faaliyet Hangisidir?	K I Z		E R K E K	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Folklor	67	19.2	59	7.4
Spor	66	18.9	419	52.8
Sinema	13	3.7	69	8.6
Tiyatro	27	7.7	68	8.5
Müzik	58	16.9	83	10.4
Başka	7	2.0	19	2.3
Belirsizler	110	31.6	80	10.0
TOPLAM	348	100.0	797	100.0

Öğrencilerin sosyal faaliyetlere göre katılmalarına, cinsiyetler açısından yaklaşıldığında; erkek öğrencilerin yarısından fazlası (% 52.8) spor ile uğraştıkları halde, bu oran kız öğrencilerde ancak yüzde 18.9'dur. Kız öğrencilerin yoğun olarak katıldıkları faaliyetler ise yüzde 19.2 ile folklor ve yüzde 16.9 ile müziktir. Bunları yüzde 7.7 ile tiyatro ve yüzde 3.7 ile sinema izlemektedir. Kız öğrencilerin yüzde 31.6'sı bu soruya yanıt vermezken, yüzde 2'si öğrenci kuruluşları ile ilgili faaliyetlere katıldıklarını belirtmişlerdir. Erkek öğrenciler ise spordan sonra en çok müzik alanına (% 10.4) ilgi göstermektedirler. Bunu sırasıyla sinema (% 8.6), tiyatro (% 8.5) ve folklor (% 7.4) izlemektedir. Erkek öğrencilerin % 2.3'ü de boks, güreş gibi sosyal faaliyetlere katılmaktadırlar.